

EDINOST

Uredništvo in upravnništvo: Trst (3), ulica S. Francesco d'Assisi 20. Telefon 11-57. Dopolni naj se pošiljajo izključno uredništvu, oglaš, reklamacije in denar po upravnisti. Rokopisi se ne vračajo. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo. — List, založba in tisk: Tiskarna "Edingata". Poduredništvo v Gorici: ulica Giosuè Carducci št. 7. I. n. — Telef. št. 327. Glavni in odgovorni urednik: prof. Filip Peric.

Povojna pravda

Stari maršal Hindenburg je že dni spet načel vprašanje, glede katerega so že mnogi upali, da je izginilo z dnevnega reda mednarodnih razprav, ko se je že toliko mlatilo in obdelovalo v knjigah, pritisnjenih razpravah in člankih, pa ni nikomur prineslo nobene koristi. Gre tu za vprašanje vojne krivde.

Kdo je kriv, kdo je zagrešil vojno? Brezmišelnost morija, uničevanje človeških življenj, uničevanje narodnega bogastva, tolikih držav, opustošenje obširnih pokrajin, razširjanje bolezni, pritisnjenost lakote, moralna beda, ki jo je rodila vojna — vse to je pahnilo narode v telesne in duševne stiske, v nesrečo. Slabo se je godilo premaganim narodom, pa tudi zmagovalcem niso prizanesle neizogibne posledice vojne.

Nič čudnega ni, če so narodi radi tega zahtevali, da se ugotovi povzročitelj tolikoga zla. Kdo je kriv? Na to vprašanje so narodi zahtevali odgovora.

In tako se je pričela dolga povojna pravda, ki se je valila od držav in njihovih najvišjih predstavnikov na državne, generale itd. Obsežno knjižnico bi lahko napolnili s knjigami in "spomini", ki se nanašajo na to pravdo. Obtožbeni in obrambni govori so se več let ponavljali v taboru zmagovalcev in v taboru premaganih.

Spomin na prestano gorje pa se s časom zabriše. Skrb za prihodnost ga obvlada, potlači in potisne v pozabljeno. Človek je že tako ustvarjen, da ga bolj zanima jutrišnji dan nego včerajšnji.

Zato ni evropsko javno mnenje nič kaj prijazno sprejelo lanske govor Poincaréja, ko je zavračal vso krivdo za izbruh svetovne vojne na Nemčijo in ponovno naglašal, da so samo Nemci krivi vsega vojnega in posredno tudi povojnega gorja. Tem manj je žel ta govor odobravanja, ker se je bila pričela baš v tistem času takozvana thoiryska politika. Priznati je treba, da gledajo najširše plasti evropskih narodov z zadoščanjem v vsak pokret, ki mu je namen miriti duhove in odstraniti nevarnost nove vojne. Zato so tudi politiki zbliznani med Francijo in Nemčijo pozdravljali vsi dobro misleči ljudje; iz istih razlogov so obsojali Poincaréja, ko je pogrjeval staro pravdo. Dr. Stresemann, nemški zunanji minister, je seveda kot diplomat zavrnil Poincaréja in ga užaljeno vprašal, zakaj meče polena na pot, po kateri vlečeta on in Briand voz francosko-nemške sprave.

Tudi ta incident je spadal že v spomine, za katere se človeštvo le tedaj zanima, ko nima hujših in resnejših skrbi za bodočnost. Teh skrbi pa je v sedanjem času precej in povzroča jih položaj v Evropi, ki se očituje v raznih faliranih razorožitvenih konferencah, v raznih diplomatičnih sporih na severu in jugu naše celine, v prelomu med Rusijo in Veliko Britanijo, v krvavih izgredih po nekaterih državah, v gospodarskih stiskah, s katerim se borijo mnogi narodi itd.

Zato je bilo po vsem upravičeno mnenje onih, ki so pričakovali, da se povojna pravda ne bo več načeljala. To pa se ni zgodilo. Bogve čemu in zakaj se je to dni oglašil, kakor smo poročali, predsednik nemške republike Hindenburg in oznanil, da nemščija prav nič kriva, če je izbruhnila vojna; in kreganje se je spet pričelo. Stari Poincaré je smatral za potrebno, da svoje prepričanje o nemški krivdi spet potrdi ter je to storil o priliki dneva ameriških legionarjev, ki so posetili Francijo. Hindenburgove izjave so seveda napravile prav slab vtis. Pred vsem tudi za to, ker si človek res pri vsej najboljši volji ne more raztolmačiti, čemu naj bi takšne razprave služile, če ne pogrevanju ohlajenih strasti in vzbujanju jeze med narodi. Takšnega dela pa ne bo nobena poštna duša odobraval. Tako pravijo črnogledi.

Optimisti pa so drugačnega mnenja in trdijo, da je tudi Hindenburgov govor dobro znamenje. Vse države in njihovi državniki se branijo na vse krip-

lje pred očitkom, da so tudi oni krivi poslednje vojne. Očitke zavračajo zmagovalci in premaganci.

In baš v tem tiči dobra stran povojne pravde. Končno je namreč vendarle začelo prevladovati prepričanje, da je vojna zločin. Zato ni čudno, če ni bilo mogoče do sedaj dobiti naroda ali človeka, ki bi bil hotel prevzeti nase odgovornost za svetovno vojno in s tem priznati, da je — zločinec.

Sprejemi ministrskega predsednika

Gospodarski program vlade

RIM, 22. Včeraj zjutraj je sprejel ministrski predsednik on. Mussolini glavnega tajnika fašistovske stranke on. Turatija in se je z njim dalj časa razgovarjal. Nato je bil pri on. Mussoliniju minister kolonij on. Federzoni, ki mu je poročal o svojih resortnih zadevah. Načelnik vlade je sprejel tekom dopoldneva še več drugih višjih uradnikov, ki so mu referirali o kongresu strelcev, o zadevah, ki se nanašajo na mesto Foggia, in o drugih vprašanjih.

Merodajni krogi razpravljajo mnogo o izjavah ministra za gospodarstvo on. Belluza, ki jih je podal na kongresu za industrijo volne v Bielli in katerim pripisujejo velik pomen posebno z ozirom na njihovo programatičnost. Važen je bil tudi ministrov sestanek z zastopniki plavžarske in železne industrije. Vlada je že poskrbela, da se bo v italijanskih rudnikih od sedlej pridobivalo več železne rude, tako da se uvoz železne rude zniža v naslednjem letu po svoji vrednosti za kakih 300 milijonov lir.

Vlada bo reorganizirala tudi rudarske šole in rudarstvo v Italiji sploh. Tozadevne priprave napredujejo v uradih gospodarskega ministrstva z veliko naglico.

Po poslednjih vesteh, ki dohajajo ministrstvu za gospodarstvo, se po nekaterih pokrajinah že pripravljajo jesenska setev. Bržkone se bo koncem tega meseca pod predsedstvom on. Belluza sestal žitni odbor, da bo preresetal in sklepal o vprašanjih, ki se nanašajo na poskusne nasade.

RIM, 22. (Izv.) Davi je sprejel predsednik vlade deputacijo bivših bojevnikov iz Brescije. Bojevniki so izročili načelniku vlade darove tovarne orožja Castelli, in sicer eno umetniško izdelano bodalo zanj in dve istakto umetniško izdelani karabinki za njegova dva sinova. On. Mussolini je prosil deputacijo za natančno poročilo o železniški nesreči, ki jih je doletela davi in pri kateri je bilo več ali manj težko ranjenih 57 bojevnikov iz Brescije.

Dopoldne je sprejel on. Mussolini ministra za gospodarstvo on. Belluza, s katerim je imel daljši razgovor o raznih gospodarskih vprašanjih.

Nj. V. kraljica Helena odpotuje iz Benetk

BENETKE, 22. (Izv.) Njeno Velikanstvo kraljica Helena in princezinja Marija sta odpotovali danes ob 9.45 iz Benetk v San-Rossore.

Načelnik litvanske vlade pri papežu

RIM, 22. (Izv.) Danes predpoldne je papež v posebni avdijenci sprejel litvanskega ministrskega predsednika Valdemarasa. Ob slovesu mu je podaril papež zlato spominsko svetinjo. Se pred spominom gospoda Valdemarasa je sprejel papež novega ogrskega poslanika pri Vatikanu Jurija de Barezja, ki mu je izročil svoje poverljive listine.

Poleg teh dveh so bili danes dopoldne pri papežu tudi kardinal Mery del Val, papeški nuncij v Beogradu mons. Pellegrinetti in šibeniški škof mons. Milet.

Novi italijanski generalni konzul v Newyorku

RIM, 22. Za naslednika pred kratkim umrlega italijanskega generalnega konzula v Newyorku comm. Arseria je bil imenovan comm. Emanuel Grazi, sedanjí italijanski generalni konzul v Toulouseu. Tega pa bo nadomestil on. Josip Gentile, dolgoletni poslanec v italijanskem parlamentu.

Novi ukazi in odloki

RIM, 22. (Izv.) «Gazzetta Ufficiale» prinaša v svoji današnji številki med drugimi tudi sledeče ukaze in odloke:

Kraljevi ukaz z dne 12. avgusta 1927. se razširja na one Rečane, na katere se glasom kraljevega ukaza z dne 12. maja 1927. nanašajo predpisi o vojnih pokojninah v prilogi bivšim vojakom avstro-ogrsko vojske in njihovim sorodnikom.

Kraljevi ukaz z dne 5. avgusta 1927., po katerem se preklicuje ukaz z dne 16. septembra 1926., s katerim je bil imenovan gospod Karel Blazinich-Bonde za borznega agenta na tržaški borzi.

Ministrski odlok z dne 21. septembra 1927., s katerim se potrjujejo tarife za zavarovanje življenja, ki ga je uvedla anonimna družba «Assicurazioni Generali» s sedežem v Trstu.

Sestanek predsednikov fašistovskih konfederacij

RIM, 22. (Izv.) Danes ob 10. uri dopoldne so se sestali v palači Littorio predsedniki fašistovskih sindikalnih konfederacij. Na prvem mestu dnevnega reda sestanka je bila razprava o splošnem položaju sindikalnih organizacij v zvezi z gospodarskim položajem države in o vprašanju mezd.

Ob 13. uri je bil sestanek prekinjen. Po jutranjem sestanku se je podal on. Turati, ki je sestanku predsedoval, v palačo Viminale, kjer je poročal predsedniku vlade o prvih zaključkih sestanka. Ob 19. uri se je nadaljeval sestanek, na katerem so predsedniki nadaljevali razpravo o sindikalnih vprašanjih.

Rojstva, poroke in smrti v Italiji

RIM, 22. (Izv.) Po najnovejših podatkih osrednjega zavoda za statistiko je pričelo v tekočem letu število rojstev v Italiji padati, število porok je še vedno zadovoljivo in tudi število smrtnih slučajev se vedno bolj niža. V prvih sedmih mesecih tekočega leta je znašalo število rojstev 674.000, dočim jih je bilo l. 1925. v istem času 698.000 in l. 1924. 715.000. Leta 1927. so omenjenem času zaznamovali 175.000 porok, l. 1925. 170.000, l. 1924. pa 177.000. L. 1927. je v prvih sedmih mesecih umrlo 390.000 ljudi, l. 1925. 395.000, leta 1924. pa 397.000.

V tej dobi se je tedaj v letu 1927. v primeri z isto dobo v letu 1925. znižalo število rojstev za 3 in pol od sto, število smrti za 1 odstotek, število porok pa je poraslo za 3 odstotke.

Velika železniška nesreča v Rimu

RIM, 22. (Izv.) Posebni vlak s 1100 bojevniki iz Brescije, ki so se udeležili 20. septembra sestanka bojevnikov v Neapluju ter se vračali proti Firenzam, je zadela davi na postaji Rim-Tiburtina težka nezgoda.

Tovorni vlak, ki je prihajal s postaje San Lorenzo, se je trčil s posebnim vlakom, ki se je pripravljal na odhod proti postaji Chiusi. Vsled silnega sunka sta se dva vovosa posebnega vlaka zarila drug v drugega, kar je povzročilo za potnike obeh vovov težke posledice.

57 potnikov je bilo ranjenih, 30 jih je moglo kljub telesnim poškodbam nadaljevati svoje potovanje, drugih pet — med njimi eden težko ranjen — pa je moralo ostati v bolnici.

Na podlagi zaključkov preiskave, ki je bila takoj uvedena in, ki je dokazala krivdo železniškega osebja obeh vlakov, so bili prizadeti uslužbenci suspendirani od službe. Po definitivnih ugotovitvah nadaljnjih preiskav bo uvedeno proti krivcem disciplinarno in kazensko postopanje.

Železniški promet na oni progi ni bil pretrgan in tudi povzročena materialna škoda ni velika.

Bolgarski kralj Boris v Italiji

RIM, 22. V Italijo je prispel bolgarski kralj Boris. S tem bo zaključil svoje potovanje po evropskem zapadu. Ni sicer še gotovo, da bo posetil Rim, potoval pa bo h kralju v San Rossore, katerega gost bo bržkone nekaj dni.

FIRENZE, 22. (Izv.) Bolgarski kralj Boris je odpotoval po tridnevnem bivanju ob Sugan-

skem jezeru s svojim spremstvom proti Firenzam.

Pričetek direktnih pogajanj med Jugoslavijo in Madžarsko

BEOGRAD, 22. (Izv.) Danes popoldne se je vršila prva skupna seja jugoslovenske in madžarske delegacije za sklenitev trgovinske pogodbe in raznih drugih konvencij med obema državama.

Ob 18. uri sta imeli obe delegaciji vsaka zase svojo sejo. Ob 18.30 pa se je otvorila v veliki dvorani zunanjega ministrstva prva skupna seja. Sejo je v imenu odsotnega jugoslovenskega zunanjega ministra otvoril njegov pomočnik dr. Pavlovič, ki je v svojem govoru poudaril velik pomen teh pogajanj za nadaljnji razvoj odnosov med Jugoslavijo in Madžarsko. V imenu madžarske delegacije mu je odgovoril njen načelnik De Nikl. Skupne seje bo vodil načelnik jugoslovenske delegacije Bakotić. Po kratki razpravi je bil sprejet sklep, da se pogajanja razdelijo v dva dela. Prva sekcija bo razpravljala o zadevah, ki so v zvezi z mirovnimi pogodbami, druga sekcija pa bo reševala vse ostale zadeve. Po sejah bodo redno objavljeni komunikacije. Seje se bodo vršile menjaje vsak drug dan. Tako se bodo jutri vršile meritorne razprave v prvi sekciji, ki ji predseduje gospod Bakotić, pojutrišnjem pa v drugi sekciji, ki ji načeljuje univerzitetni profesor Todorović.

Udeleženci kongresa za tujski promet v Ljubljani

LJUBLJANA, 22. (Izv.) Davi ob 8. uri so dospeli sem iz Beograda udeleženci mednarodnega kongresa za tujski promet. Kongres je bil otvorjen, kot smo poročali, že v Beogradu. Udeležujejo se ga zastopniki iz skoraj vseh evropskih držav. Italijo zastopa gospod Bognetti. Kongres se bavi z vprašanji organizacije tujsko-prometne propagande, z obojima med tujsko-prometnimi organizacijami v posrednih državah, z vprašanji statistike, o kvarnem vplivu igralnic na turizem, o tujsko-prometnih znakih itd.

Zanimivo je, da se kongres vrši takorekoč v presledkih med potovanjem. Do sedaj se ni vršil še noben kongres na ta način, ki se je izkazal kot uspešen in koristen.

Dopoldne so si gostje ogledali mesto, opoldne pa so odpotovali na Bled, kjer se kongres nadaljuje.

Čehoslovaki pravosodni minister proti akciji lorda Rothermereja

PRAGA, 22. (Izv.) Pravosodni minister gospod Maier-Harting, ki je po rodu Nemec, je izjavil o stališču nemških vladnih strank glede Rothermerejeve akcije sledeče: «Nemške vladne stranke zavzemajo stališče obstoječih dejstev. One vidijo svojo nalogo v borbi za praktično udejstvitev enakopravnosti narodov v okviru čehoslovaške države. Zato pozdravljajo vsako zunanjo podporo teh prizadevanj, odklanjajo pa vsako zunanje vmešavanje, ki bi moglo motiti mirni notranje-politični razvoj in ogroziti mir v Evropi.

Izjava Litvinova o vprašanju ruskih dolgov Franciji

PARIZ, 22. (Izv.) Iz Moskve poročajo: Ker je del francoskega tiska pobijal izjave, katere je pred kratkim podal Litvinov o ugodni zaključitvi francosko-ruskih pogajanj v svrhu sporazuma v vprašanju dolgov, je vprašal poročevalec agencije «Tase» namestnika komisarja za zunanje zadeve, da mu da tozadevna pojasnila.

Litvinov je odgovoril: «Izjavljam kategorično in vas pooblašam, da to tudi priobčite, da je bil dosežen popoln sporazum med rusko in francosko delegacijo v vprašanju dolgov. Čeprav je bil tudi v vprašanju kreditov dosežen načelen sporazum, ni še bila določena višina teh kreditov. Vsekakor ko čimprej bodo kmalu prestali vsi dvomi, ko bo francosko javno mnenje spoznalo dobro voljo sovjetske vlade, ki bo deponirala po raznih bankah tekom pri-

hodnjih šest mesecev prvoletni obrok v znesku 30 milijonov zlatih frankov na račun svojih dolgov. Prva plačila bodo izplačana francoskim upnikom takoj, čim bosta obe vladi ratificirali celotni sporazum o dolgovih in kreditih.»

Letalske tekme iz Newyorka in San Francisco v Spokane

PARIZ, 22. Iz Newyorka poročajo, da je odletelo iz Newyorka 33 letal, iz San Francisco pa 11, ki tekmujejo med seboj v brzini. Njih cilj je Spokane. Posebno veliko pozornost sta med letali vzbujali letali «Heagle Rock» in «Wako», ki ju vodita Lesley Miller in Meyers in ki sta zelo lahkega tipa. Obe letali letita na čelu onih 33, ki so zapustila letališče Roosevelt Field. Štiri druga letala pa so jima takoj za petami in ju bodo morda celo preletela.

SPOKANE, 22. (Izv.) V prekontinentalni tekmi od Atlantskega do Tihega oceana je dobil letalec Meyers prvo nagrado, letalec Holman pa drugo.

Med tem nadaljuje letalka Ruth Elder svoje priprave za polet preko Atlantskega oceana. Spremljal jo bo kapitan Haldema. Ta je izjavil novinarjem, da bosta odletela iz Newyorka, čim bodo vremenske prilike ugodne.

Acosta, eden izmed tovarišev znanega letalca Byrda, namerava tekom prihodnjega tedna postaviti nov rekord v poletih na daljave. Sedanjí rekord so postavili Nemci. Acosta upa ostati v zraku s svojim letalom celih 60 ur.

Letalo „Germania“ pristalo v Angori po 20-urnem poletu

BERLIN, 22. O poletu letala «Germania», ki ga vodi letalec Koennecke in ki je srečno pristalo v Angori, so znane sledeče podrobnosti: Kot znano, je Koennecke odletel iz Kelmorajna predvčerajšnjim ob 16.22, preko

Dunaja je letel ob 19.30 in ob 20.25 so ga opazili v Budimpešti. Nad Beogradom je letalec izgubil za hrib orientacijo. Tekom včerajšnjega dne ni došla v Berlin skoro nobena vest o letalu, tako da je merodajne kroge pričelo skrbeti za letalka. Proti večeru pa je nenadoma prispela brzjavka, da je Koennecke pristal v Angori včeraj zjutraj ob 8. uri. Letalo «Germania» je preletelo skoro 3000 km v manj nego 20. urah.

Uradni podatki

O izidu volitev na Irskem

LONDON, 22. Iz poslednjih volitev na Irskem je izšla vladna koalicija v premoči. Iz Dublina je dobil «Times» naslednje uradne podatke o izidu volitev v irsko zbornico: Vladna stranka je dobila 61, neodvisna stranka 12, poljedelci 6, tako je dobila sedanja irska vladna koalicija 79 poslanskih mandator. Republikanska stranka je dobila 57 mandator, delavska 13, nacionalna zveza 2, komunistična stranka 1, opozicija je dobila torej 73 poslanskih mandator.

Komunistična zarota na Portugalskem odkrita

PARIZ, 22. (Izv.) Listu «Daily News» poročajo iz Lisabone, da je portugalska policija izsledila špansko-portugalsko komunistično zaroto. 25 španskih komunistov je bilo odpelanih na špansko-portugalsko mejo ter predanih španskim oblastvom, 7 portugalskih komunistov pa so deportirali v portugalsko kolonijo na Atlantskem oceanu.

Strašen požar v Kanadi

MONTREAL, 21. (Izv.) Poslopje katoliške misije v Bavelu ob jezeru Lagrange je uničil velik požar, ki ga radi pomanjkanja pripravnih sredstev nikakor ni bilo mogoče pogasiti. Niti se ni moglo rešiti vse usmiljene sestre in gojenci misije. Ena sestra in 19 otrok je našlo smrt v plamenih.

DNEVNE VESTI

Določevanje cenikov

Tržaška prefektura je poslala vsem potešatam pokrajine okoličnico, v kateri jih opozarja na ugotovitve ministrstva za narodno gospodarstvo, da se ceniki do sedaj niso vedno določevali sporazumno z občinskimi oblastmi, pokrajinskimi gospodarskimi sveti in prizadetimi sindikalnimi organizacijami.

Da se ta nedostatek odpravi, se potešatje opozarja, da se, v zmislu zakonskih določb, morajo izdati ceniki samo za neobhodno potrebna živila in samo začasno, dokler je to radi krajevnih razmer in običajev potrebno. Pri določevanju cenikov pa naj potešatje vprašajo za mnenje tudi pokrajinske gospodarske svete in prizadete sindikalne organizacije, ker so te ustanove, kar se cen tiče, brez dvoma kompetentne.

Poleg tega bo treba pri določevanju cen upoštevati, ozirajoč se tudi na bulletine o cenah na debelo: kdaj so trgovci naročili blago in kakšno so bile tedaj cene; koliko znašajo prevozni stroški od kraja produkcije do trgovine; koliko blaga določene vrste se povprečno razprodaja.

Na vse to se treba ozirati, kajti pretirano zniževanje cen, radi katerega bi morali trgovci prodajati z izgubo, bi povzročilo skrajne naraščanje cen v poslednji produkciji ter pomanjkanje blaga, kar bi imelo spet za posledico naraščanje cen.

Čuvajte lastovico!

Važna pomočnica v boju proti malariji je lastovica, ki se hrani skoraj izključno le s komarji. Obstojajo že posebni zakonski predpisi, katerih namen je čuvati to ptico, ki prinaša človeku toliko koristi, škoda pa nobene. Kljub temu se večkrat dogaja, da razni neopazmetni uprizarajo pravcarje gonje in lov proti lastovkam, posebno jeseni, ko se zbirajo, da se odpravijo v gorkejša južna kraja. Koliko veselih omanjevalk pomladi se naslednje leto ne vrne več, ker jih je zlobna roka postrelila ali polovila. To je neopazmetno početje, ker je škodljivo, pa je tudi prepovedano in se kaznuje.

RAZPUŠČENA DRUŠTVA

Tržaška prefektura je razpustila društvo «Prosveta» v Trstu. O odloku je rečeno, da je društvo pod krinko kulturnega delovanja zasledovalo politične cilje, da ni širilo čiste in prave kulture, marveč samo

slovanško kulturo, radi česar delovanje društva ni bilo v skladu z nacionalnim redom. Ob enem je bilo razpuščeno tudi društvo «Vesna» v Sv. Križu pri Trstu. Goriška prefektura oblast je razpustila prosvetno društvo v Prvačini, čitalnico v Dornbergu ter društvo «Pomlad» in «Ljaka» na Vogerskem. Vsa društva so bila razpuščena z motivacijo, da niso delovala v skladu z nacionalnim redom.

Oblast je razpustila tudi društvo «Prapor», zadnje društvo v Brdih, z navedbo, da ni delovalo v skladu z nacionalnim redom. Istotako tudi Izobraževalno društvo «Sloga» v Ladri.

IZ UČITELJSKE SLUŽBE

Premešeni sta iz Postojne gđ. Minka Boštjančič v Ortona a Mare v Abruzzi in gđ. Angela Sila v Rudo v Furlaniji. gđ. Katarina Vilhar, tudi iz Postojne, pa je stavljena na razpoloženje.

G. Anton Sturm, učitelj v Zejanah v Istri, je premeščen v pokrajino Emilijo.

G. Ciril Kofol, učitelj v Cepovanu, je postavljen na razpoloženje. Na razpoloženje so bili postavljeni še sledeči učitelji iz Idrije: Otmar Novak, Rafael Gostiša ter učiteljica Zdenka Blodek.

Tržaška kmetijska družba v Trstu vabi vse odbornike, da se gotovo udeležijo važne seje, ki se vrši danes ob 7. uri zvečer v navadnih družbenih prostorih.

Vsečina 3. številke «Gospodarskega vestnika»

Zadnja številka «Gospodarskega vestnika» ima naslednje vsebino: Upanje in varčevanje (F. C.); Glavna pravila za trgatve; Skodi celo leto sladke mošt; Sindikalni prispevki; Kako se lužijo pšenica, ječmen in druga semena z «Upulunom»; Osuševanje premokrlih travnikov; Subvencije za žitorejce; Nakaj o gojenju perutnine (Konec); O napravljanju trpežnega sira iz posnetega kislega mleka; Pravilnik za izvrševanje zakona v zaščito čebelarstva (Nadaljevanje); O spraviljanju in shranitvi površin za zimo; O zimski solati; Zimsko škropljenje sadnega drevoja. — Gospodarski koledar: Oktobar. — Vprašanja in odgovori: — 57. Koliko redilnih snovi je v gnoju? 58. Kdaj naj se seje pšenica? 59. Kako ugotoviti prašičem šibke noge? 60. Kako se kozam zabraniti rača rog? 61. Kdaj naj se sadi sadna pečke? 62. Ali se pustj mladika ra-

stih 63. Ali in koliko dobij žena po moževi smrti? 64. Ali se plačuje za kmečki dom hišni davek? 65. Ali vpliva krma na toščno v mleku? 66. V koliko dokazuje vknjižba resničnost dolga? — Praktične drobtinice: — Kako ohranimo dolgo časa sveže češnje? Kako pripravimo gnojnico za zalivanje zelenjavi? Kako se pokončuje ose? Koliko semena je treba za 1000 m²? Kako se najlaže zatre krvava uš na jablanah? Umetna gnojila iz kobilic. Bledica na trtiah. Ali se šibi trta, če se joče? Steklenice, v katerih shranjuje vino. Deževnica kot kurja piča. Vkuha lanenega semena. Lesni ogelji za kokeši. — Gospodarski drobci: — Nadzorstvo nad židovskimi. Ribolovna komisija. Mak se v Italiji ne sme sejati. Rak na oleandrih. Petersilij in pasji petersilij. Mrzla pitna voda škoduje domačim živalim. Lupine za kokeši. Da se listje na breskavih skrtoviči. Kakšna umetna gnojila so za zimsko peso? Preobrazba čebela. Saje dober gnoj. Napajanje živine. Rano zelje.

TRŽAŠKI BLAGOVNI TRG

Morda vsled zadnjega deževja — morda zaradi že polne sezone — je trg v zadnjih dneh zelo napredoval. Zaloge na trgu so se pomnožile, vrste pripeljanih pridelkov izboljšale in pomnožile. Nepravilni četverkotnik na korzu Cavour je zelo oživel — vsa jutro mrholi na njem — v zadnjem času posebno okoliščank, ki posebno sedaj naravnost pustošijo vrtove in male njivice, ki tvorijo okvir Trsta. Tudi Istra začenja že dajati svoje zadnje pridelke — jadrnice (matorne) iz Kopa prevažajo sedaj večinoma vreče. V nekaterih je krompir, v drugih jabolka. Kamjoni pa vozijo na trg zelje. Blago je lepo in odgovarja cenam. Zelenjadni del trga je bil včeraj bolj živahen od sadnega. Na sadnem delu trga je bilo največ češnje. Toda njih cena je že tako, da se izplača le pri neposrednem konzumu — za kompot in sušenje so že predrage. Sad je lep in v mnogo slučajih pripraven za desert. Cene so bile danes sledeče:

Zelenjava: rdeča pesa za kuho 90-120, navadna pesa 80-210, korenje 90-160, navadno zelje 60-80, vrzota 100-150, vodne dinje 100-240, čebula 50-60, fižol v stročju 160-230, fižol v stročju za luščenje lisast in svetlorumen 160-200, ločice 60-300, malancane 50-120, zelenorodeča paprika 70-150, krompir 50-75, zeleni poper za kuho 100-140, specijalni pozni grah 380-440, paradizniki 90-160, radič 60-400, sladka repa 90-100, šelen 140-200, špinaca 90-280, buče za kuho 70-230.

Sadje: češnje 70-100, fige 50-100, hmelje 30-45 lir za zaboj, melagane 150, jabolka 60-400, kuttje 130-150, oreh (nov) 100-260, hruske 60-260, breskve 60-500, grozdje 110-300. Skoro vse cene brutto per netto. V razprodaji na drobno je dovoljen povisek 20%. Tendence trga na splošno precej dobra. Ni pa pričakovati velikih sprememb. Te cene tvorijo brezdvomno tržno bazo za delj časa.

Iz tržarstva življenja
Samomor čevljarja
Sinoči okoli 21. ure sta dva zaljubljenca, ki sta se sprehajala v gozdiču nad Dreherjevo pivovarno, zapazila kraj steze, kakega pol metra od tal, podolgast predmet, ki je imel obrise človeške postave. Ko sta se približala, sta kljub temi z grozo razločila obojenca, ki je visel na vrvi, pritrjeni na vejo borovca. Na njune klice so prihiteli drugi ljudje, ki so naglo prerežali vrv in položili obojenca v travo, misleč, da je šel kaj življenja v njem. Toda kmalu so se prepričali, da je nesrečnik že mrtav; smrt je očitno nastopila tako ure prej, kajti truplo je bilo že otrplo. O dogodku so bili obveščeni orožniki, ki so kmalu potem prihiteli na lice mesta ter ugotovili dejansko stanje. Na podlagi nekaterih osebnih listin, je bil samomorilec spoznan za 40-letnega čevljarja Frana Scottiga, rodом iz kraja Locorotondo pri

Bariju. Niso pa našli pri njem nikakega pisanja, ki bi zamogo pojasniti vzroke njegovega obupnega koraka. Po oblastemornem izvidu je bilo truplo samomorilca prepežano v mrtvašnico mestne bolnišnice.

Poskušaj samomor mladičaka
Z avtomobilom rešine postaje ja bil sinoči ob 23.30 prepežan v mestno bolnišnico 23-letni mladič Duilio de Rota, stanujoč v ulici Canova št. 13. Fant si je v vojašnici državne milice v ulici Ferriera porezal s samomorilnim namenom žile na levem zapestju. Obupno dejanje je izvršil baje radi neke disciplinarne kazni. Sicer pa izgleda, da boleha Rota na samomorilni maniji, kajti tekom par tednov je to pot že v tretjič skušal končati z življenjem, in vedno na enak način.

Pa tudi to pot se mu obupni naklep najbrž ne bo posrečil, kajti če ne nastopijo kakšne komplikacije, bo ozdravil v kakih 14 dneh.

Tatvina v trgovini

Predpreteklo noč so neznani zlikovci vlomili v trgovino z jestvinami Ide Mattiassi pri Sv. M. Magdaleni zg. št. 277; s posebnimi škarijami so razparali jekleni zastor pred vratmi in se nato okobacali v trgovino, kjer so pobrali za približno 5000 lir kave, sladkorja, slanice in raznovrstnega drugega blaga. Nato so jo odkurili s plenom, ne da bi jih kdo motil. Mattiassijeva je javila tatvino, ki jo je odkrila včeraj zjutraj, orožnikom na postaji v ulici Istria.

Koline so jih mikale.
Predpreteklo noč so se neznani prijatelji okusne prečiščene penke in dišečih klobas vtihotapili na vrt Adalberta Solak, stanujočega na Vrdele-Farneto št. 120, odprli tam svinjak in odnesli lepo rejenega prečiščena, vrednega kakih 500 lir. Solak je javil tatvino orožnikom.

Vsega je bil pas kriv

Včeraj popoldne je prišla iskat pomoči v mestno bolnišnico 41-letna perica Antonija Sosti, stanujoča na Vrdele-Scoglietto št. 192; dala si je izletiti številne praske po rokah in hudo banko na hrbtno, vse skupaj ozdravljivo v kakih 6 dneh. Ženska je povedala, da jo je tako zdelal njen hišni gospodar, 31-letni zidar Avgust Godina, tudi stanujoč na Vrdele-Scoglietto št. 192. Predsinočnim okoli 23. ure, ko je šla po vodo k vodnjaku, je našla na dvorišču na psa Godine, ki je začel lajati nanjo. — Ženska je nekoliko vznevoljena odpodila žival z besedami: «Tiho, tepec!» Slučaj je nanese, da je to slisla Godina, ki se je tedaj mudil na dvorišču. Menič, da je bila beseda «tepec» namenjena njemu, je ves razkačen planil na Sostičev, jo zgrabil za roke ter jo tako stresel, da je ženska padla in se pri tem pobila po hrbtno.

Dogodek bo imel najbrž svoj epilog pred sodiščem, če se ne boista Godina in Sostičeva prej pobotala, kar bi bilo najbolj pametno, če z ozirom na okolščino, da je bil vsega kriv pes, ki mu pač nihče ne more kratiti pravico do lajanja.

Nezgodna pri letu

Ko je 38-letni težak Josip Oblak, stanujoč v Šklednju št. 58, včeraj popoldne delal v družbi drugih težakov v podpalubju parnika «Caterina», zasidranega ob pomoči pod Šklednjem, ga je težak tram, ki se je prevrnil s sklada, oplazil po levi nogi in ga ranil na koleni. Ker je zdravnik rešine postaja, ki je bil telefonično poklican na lice mesta, ugotovil, da ima Oblak najbrž poškodovano kost, je bil ponesrečenec po prvi pomoči prepežan v mestno bolnišnico.

Slabo končan izlet z motornim kolesom

21-letna Osvilda Kurgan, stanujoča v ulici Seminario št. 1, se je včeraj popoldne podala s trgovcem Josipom Kalc na izlet z motornim kolesom na Opfeno. Okoli 16. ure, ko sta se izletnika vrnila v mesto in se peljala po nabrežju Tre novembra, je motorno kolo zdajci zdrčalo na mokrem tlaku in se prevrnilo. Z njim sta se seveda prevrnila tudi izletnika, a dočim je Kalc pri tem odnesel zdravo kožo, je Kurganova zadobila številne praske na raznih delih telesa. Poleg tega se je tudi močno prestrašila, tako da so jo morali prepežati v mestno bolnišnico.

Tam si je pa mladenka kmalu popolnoma opomogla in je bila potem, ko so jo izločili praske, ozdravljiva v kakih 6 dneh, prepuščena domači negi.

Tržaško sodišče

Rododrom s tujim blagom. Vino iz prošle luke.

Včeraj se je moral zagovarjati pred tržaškim senatom Ivan Covacci, težak v prosti luki. Obtožnica govori o precej čudnem, prej komičnem kot resnem zločinu.

V noči 19. septembra tega leta je namreč čuvaj javnih skladišč Sebastian Alojzij zalotil imenovanega, kako je več drugim težakom točil vino iz velikega 10-hektoliterskega sode. Ko se je čuvaj približal gruči, ki je srkala dobro tekočino, se je ta razpršila. Covacci pa gotovo ni opazil nevarnosti v osebni čuvaju — morda mu je tudi vino nekoliko poslabšalo vid — tako da ga je Aloisji s lahkoto aretirali.

Aretilan je Covacci dejal, da je bil zelo jezen in da je hotel le izpiti kozarec vina. To mu je šlo v glavo — drugega se sploh ne spominja.

Tudi včeraj je na obravnavi obtoženec navedel ta zagovor. Branil ga je odv. Turola, ki je sodnemu dvoru predložil sliko trudnega tržaškega težaka, še ne kaznovanega, ki v tem, da izpije kozarec vina, pri katerega nakladanju se je morda cel dan potil, ne vidi nikakega zločina in smatra to celo za nekako stanovsko pravico.

Sodni dvor je upošteval tezo zagovornika in obsodil Covaccija le na tri dni ječe, toda pogojno. Kazen mu ne pride vpisana v kazensko spričevalo.

Vesti z Goriškega

Goriške mestne vesti

Nimno.
V kratkem se poroči Gorican Alojz Komjanc z g.čno Ernesta Turil iz Volčedraga. Obeama žele vsi njegovi prijatelji največjo srečo v bližnjem zakonu.

Nevarno križišče

Na križišču cest, kjer se je pred nekaj tedni ponesrečil podpolkovnik Campini, bi se včeraj zjutraj zgodila kmalu težka nesreča, ki bi bila morda stala več žrtv. Korijera, ki prihaja okrog devete ure iz Čopovane, je prihajajoč s Travnika, butnila ob ravnikar iz za vogla prihajajoči tramvaj. K sreči je na dotičnem kraju tramvajsko počivališče in se je radi tega tramvaj ustavil. Tako da ni bilo hude nesreče. Suneč, ki ga je bil prizadel stik med dvema voziloma, je le nekoliko stresel potnike, ki so se prvi hip močno prestrašili. Ta slučaj zopet dokazuje, da bi vsi Goričani menijo, da bi bilo potrebno postaviti na križišču cestnega reditelja, ki bi nadzoroval promet, to kar imajo že vsa mesta.

CERKNO

Nova imenovanja.
V kratkem dobimo novega orožniškega maršala, Antona Roccia, ki bo prišel iz Salerna.

Ker nas je zapustil finančni poročnik Armando Molino, pride na njegovo mesto finančni maršalo Franco Vezzani.

IDRIJA

Če kdaj človek bliža Idriji, opazi vsepovsod velik nered in razdrtine. Tu popravljajo ceste, tam jo širijo, tu zopet zdajajo škarp. I. dr. Isti vris dobi človek, ko dospe v mesto, ki danes nudi prav razdrto lice. Mnogo ni še popravljenega od zadnje povodnje, posebno ob bregovih Nikove, ki se vleče proti Zagradu, kjer sta še vedno dva nepopravljena mosta. Struge samo pa so po večini obdizali z debelim zidom. To pred vsem Zagradom, kjer se je radi nanešenega kamena dno zelo dvignilo. Da bi zabranili zopetni naval kamena in peska, ki ga s seboj prinaša deroči hudournik, so napravili štiri visoke in debele jezove, kateri so bili končani prav pred kratkim časom.

V nedanji Rožni ulici dozidavajo Gasilski dom, zato je ulica vozovom zaprta. Tako bo končno Idrijsanom izpolnjena tudi ta želja — dobili bodo Gasilni dom.

Vzporedno na drugi strani Nikove, na glavni cesti, popravljajo rudniške cevi in kanale, tako da je tudi tukaj vsa cesta razkopana. — Nekdanji «Lenjštata» je z odpravo famoznih grabelj postal — skladišče smeti, kakor piše na obojeni tabli. Tako, da je tudi tu estetično lice Idrije precej udarjeno. Toda z ozirom na to, da se tu obeta Idriji drevovali ali celo mestni park, lahko z estetikom nekoliko potrpi.

Znanost in umetnost

Sven Hedlin, v azijskih puščavah

Priredil Pavel Punaver. V Ljubljani 1927. Založila Tiskovna družba v Ljubljani. Str. 119. Cena brošurirani knjigi Din 36.—, v originalni platneni vezavi Din 44.—, poštnina Din. 2.— več.

Sven Hedlin je največji potovalec današnje dobe. Svoje življenje je posvetil pred vsem zbirki človeštva — Aziji, kjer je do najnovjega časa ostalo na zemljevidu še mnogo velikih belih lis, nepoznatih krajev tega silnega sveta. Z brezprimerno vztrajnostjo je križem prepotoval s svojimi karavanami Iran, Pamir, Vzhodni Turkestan in silno višavje Tibeta. Za znanost so bila ta potovanja neprecenljive važnosti, njegova dela pa so se razširila kot najprihljubljnejše čtivo med vsemi sloji. — Da ta potovanja niso bila brez nevarnosti, o tem nam priča posebno knjiga «V azijskih puščavah». Na potovanja preko strahovitih puščav Takla Makan je brezvesten vodnik izpustil Hedlinovo karavano v kraje, kjer je imela smrt bogato žetev. A ravno tedaj, ko je prikipela nevarnost do vrhunca, je pokazal Hedlin največjo zmožnost in nadčloveško vztrajnost s katero je premagal smrt. Nič manj zanimivo in polno velikih dogodkov je bilo njegovo nadaljnje potovanje preko pustega, 5000 m visokega severnega Tibeta, katerega odličjajo kulani in silni jeki, med divjimi gorovji pa se razprostirajo vrste krasnih jezer.

Izidaja Tiskovna družba je za današnji čas posebno dobrodošla, ker nudi čitatelju, ki nima časa za prebranje velikih originalnih del, vse, kar je zanimivega v nepretrganem spisu. Založba se je pri tej izdaji posebno odlikovala z vzorno opremo knjige, ki jo diči jo krasne, originalne platnice kakor tudi nazorne, umetniško dovršene slike.

RAZNE ZANIMIVOSTI

Okrog sveta

Nemški pilot Koecke je nameral leteti iz Evrope v Ameriko. — Ker so se bile pa prav ta čas dogodile preokupacijske letalske nesreče in so se zaporedoma ponesrečili razni poskusi, je nemška vlada prepovedala letalcu Koenneku leteti v Ameriko preko Atlantskega oceana. Zato je izpremenil Koennecke svoj prvotni načrt in letel okrog sveta in sicer v nasprotni smeri t. j. proti vzhodu. Z letalcem se bo vozil tudi grof von Salm. Letalo, ki bo skušalo napraviti polet okoli sveta, se imenuje «Germania», je enokrovnik tipa «Gaspard D. 45», ima samo en motor z 230 konjskimi silami. Letalo se je naložilo za takojšnjo zgradilo. «Germania» nosi seboj tudi aparate za brezžični telefon in brezžični brzojav. Letalca sta že začela svojo pot okoli sveta in sta se vzdignila v tork popoldne iz Kelmorajna na Nemškem in sta včeraj po 20-urnem poletu srečno pristala v Angori, glavnem mestu Turčije.

Če ima človek smole

Glavni dobitek prusko-južno nemške razredne loterije je dobilo mesto Erfort. Med dobitelji je vladalodalo zbog tega veliko veselje. Kdo naj pa popiše obup starega invalidnega delavca, ki je glavni dobitek oziroma srečko, ki je zadel glavni dobitek, malo prej prodal, ker je nujno rabil onih par mark, katere je bil izdal za nakup srečke.

Ameriška legija v Parizu

Te dneve je došla v Pariz ameriška legija. Njej na čast se je priredila na dvorišču invalidnega doma banket za 4000 oseb. Petdeset kuharjev in šeststo natarkejev je

bilo zaposlenih. Šest kuhinj na plin se je vpostavilo v bližini. — Mize so merile v skupni dolgoti 1800 m. V uporabi je bilo 10.000 malih, 10.000 navadnih krožnikov, 20.000 kozarcev. Pripravilo se je pa za obed 1000 l juhe, 60 gnjati in 150 rib lososov, 600 kg govedine, 1000 salatah glav, 150 kg sira, 4200 sladokodov in 600 kg sadja. — Na banketu se je izpilo 4500 steklenic raznih vin in 800 steklenic šampanjca. Kakor poročajo Nsti, je bil to eden največjih banketov v zadnjih letih.

Cepljenje skozi nos

V boju soper davico sta predlagala dva francoska zdravnik, Zeeller in Ramon, popolnoma novovrstno cepjenje. Po dolgotrajnih preiskavah na pariškem Pasteur-jevem zavodu in dolgotrajnih poskusih sta prišla do zaključka, da vpliva serum proti davici najuspešnejše, ako ga sprejmejo nosne sluznice, kajti le po tej poti se zamore takoj zavarovati organe zoper to nalezljivo bolezen. To «cepjenje» se vrši z vdihavanjem par, ki vsebujejo dotični serum. — Doslej so se s takim zdravljenjem že hitri in izborni uspehi.

Ker je predolgo živel

Iz nekega kanala v Turinu so potegnili te dneve truplo 96-letnega Cargina. Ugotovilo se je, da gre za samomor. Starček se je v zadnjem času večkrat izrazil, da postavi sam konec svojemu že predolgemu življenju.

Zadavljen

Ni dolgo od tega, ko smo poročali, kako se je zapletla znameniti svetovno znani plesalski volnena ovrtnica v zadnje kolo njenega avtomobila, ki je nato v teku zadrnilo ovrtnico in zadavilo Izidoro Duncan. Približno enaka nesreča se je zgodila v Ratiboru (Slezija). Župan je vodil sam avtomobil. Nenadoma je izgubil oblast nad vozilom, njegova zlata županska verižica, viseča okrog njegovega vratu, mu je zadrnila vrat in župan se je zadavil.

Potres kot sadjerejec

V dolini sv. Joahima (Kalifornija, Zedinjene države Severne Amerike) so trajali te dneve potresni sunki celih dvajset sekund. Prebivalci, po večini kmetje, so prestrašeni zapuščali svoje hiše. Posledica teh sunkov je bila, da so ostreli vse sadje iz sadovnjakov. In prav tam okrog so menda najlepši sadovnjaki cele Kalifornije in joahimska jabolka uživajo po Zedinjenih državah velik sloves. Potres je prišel vsekakor nekaj prezgodaj in je našel ljudi popolnoma nepripravljene na tak zgodnji pridelek.

Kruto maščevanje zaljubljenca

Ko je pred nekaj dnevi Nerina Checchi, gledališka umetnica, ki je v cvetoči dobi 21 let, doma iz Caldiero (pokrajina Verona), po gledališki predstavi v Cataniji stopila v svojo sobico, je planil za njo mladenič z nožem v roki in ji porezal desno lice. Prepeljali so jo takoj v bolnico, kjer so zdravniki ugotovili, da bo v desetih dneh ozdravela, toda rana se ji bo za vedno poznala na obrazu. Mladenič, ki je umetnico ranil, se imenuje Karinel Gangi. Zaljublil se

je namreč v umetnico, ker pa ona ni hotela imeti nobenega razmerja z njim, se je v ljubosumnosti in ogorčenosti odločil, da s tem sredstvom, katerega se imajo često navado posluževati vročerkvni južnjaki, uniči njeno lepoto.

Prva odvetnica na Grškem

Grška je dobila prvo odvetnico v osebi 26-letne gospodične Marije Taimburahiv. Pri nekem natečaju, pri katerem je tekmovalo 165 doktorjev prava, je dobila omenjena gospodična prvo nagrado, ker je bil njen spis med vsemi najboljši.

DAROV

V počestvenje pomina blagopok. g. Antona Kjuder daruje Marija Čok L 10 lonjski podružnici Sol. društva.

BORNA POROČILA

Trst, 22. septembra 1927.

Amsterdam 731-741, Belgija 253-258, Francija 71-75-72-25, London 89-15-89-45, New York 18-28-18-38, Španija 315-50-325-50, Švica 351-75-355-75, Atene 24-25-24-75, Berlin 431-50-441-50, Bukarešt 11-12-11-62-4, Praga 54-16-54-66-4, Ogrska 316-75-326-75, Dunaj 253-75-263-75, Zagreb 32-08-32-58. Uradna cena zlata (21. 9.) 354.11; vojnoškodninske obveznice 69.95.

†

Potrti o! žalosti naznanimo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je naša mati

Cecilija Mozetič roj. Trebušan

danes ob 2.30 v 55. letu svoje starosti za večno zatnila svoje oči.

o reb predrage pokojnice se bo vršil jutri, v petek, ob 16. uri izpred hiše žalosti v Via Trieste št. 98.

GC R CA, 22. septembra 1927.

Zaljubljeni ostali.

MALI OGLASI

BERLITZ-SCHOOL Via Fabio Filzi 23, pouk in prevodi v vseh jezikih. 1157.

KROJAC izdeluje obleke, L 150.— z podv. lanko. Corso Garibaldi 1, vhod Zudecche. 1212

ZIBERNA Raniero, Trst, Via Malcantoni 12, tovarna čopičev, krič, metel iz žime in drugih potrebščin. 984

FLISSE, a-jour, krojačnica za gospe. Največja točnost. Trst, via Commerciale 3, prodajalna. 1198

KVAS Società Ligure Lombarda. Trst, Piazza Scorsola 3, Telefon 32-37 je najboljši po moči, trajanju in izdatnosti. 1274

ZLATARNA Albert Povh Trst, Via Mazzini 46. Kupuje zlato, srebro in krune. Popravlja in prodaja zlatenino. — cene zmerne.

ŠIRITE

„Naš glas“

Mesečno družinsko revijo!

Naročnina za celo leto 16 L

Naslov:

Trieste, Casella postale 349

—————

BEVKOV ROMAN

Jakec in njegova ljubezen

JE IZŠEL

Cena mu je L 2'50; po pošti L 3'—

Na prodaj bo pri vseh dosegljivih razprodajalcih.

PODLISTEK

Črni lovec

Zgodovinski roman iz kanadske prošlosti (2)

Spisal James Oliver Curwood

Prevel France Magajna.

«Ali res tako misliš, David?»

«Da. Zame je gozd edina šola. Ti ne maraš bojev, mene pa čakajo sami boji. Večni boji v gozdovih, Anica! So zdaj in bodo vedno. Mi, ki se nismo šolali, homo morali napolniti take rogove s smodnikom in se boriti proti Angležem in krikozom (Inroquois), medtem ko v velikem mestu Quebecu — pravi li mi, da šteje zdaj osem tisoč ljudi — živijo močje in žane kakor kralji in kraljice Francije; dečki se spreminjajo v gospe in deklice, kot si ti, v velike gospodičice...»

«In velike gospodične se seveda zaljubijo v gospe», je dokončala Anica neizgovorjeni stavek. «Zakaj ne poveš vsega, kar imaš v mislih, David?»

«Nisem jaz kriv, če imam to v mislih.»

«Toda moji gospodje se oblačijo v jelenjo irhovino, ki je mehka kot žamet in to je pravi oklep junaških Richelieujevih viteзов in vedno bo,» je dejala Anica.

«Pa vendar se zadnje čase vedno bolj bojim,» je rekel David in začutil, da bo sedaj razodel stvar, ki mu je glodala srce vse te dolge poslednje mesece.

«Česa se bojiš?»

S hitro kretajo je David pokazal na svojo puško kresilko, ki je slonele na debelu podrtga drevesa. «Puška in moja mati — to je vse, kar imam,» je rekel.

«Najina mati, hočeš reči?»

«Vzkliknila deklica. «Ona je tudi moja.»

Srečen tropet se je izražal v Da-

vidovem glasu, a ko je nadaljeval, mu je kmalu zamrl. «Anica, dobro veš, kaj mislim. Tvoj oče je velik baron in vojni gospod nad vsemi temi milijami dežela, ki nas obkrožajo. Tvoj dom je velika hiša, moj je pa majhna kočja iz hlo-dov, skrita tam daleč v gozdu.»

«Pššš!» je rekla Anica in nepotrepljivo stresla z glavo.

«Krasna si...»

«Tako je tudi delo na smodnikovem rogu!»

«Ljubi bogata brokatna oblačila in tancito...»

«Da, ugajajo mi, če so na lepih dekletih!»

«Tako stvari se zelo prilagajo belemu platnu in zlatim čipkam, ki jih nosijo gospe. Bolje se prilagajo družbi svetlih metov in s kokardami okrašenih klobukov, kakor pa družbi kresilk in smodnikovih rogov.»

«Kako jasno znaš gledati v resnico,» je dejala Anica in povsila oči, da bi ne videl smeja v njih.